

Schriftelijke vragen ex Art 38 RvO

Aan: Het college van B&W van Groningen
Betreft: Gevolgen van het coronavirus bij mensen uit lagere sociaaleconomische klassen.
Datum: 19 oktober 2020

Geacht college,

In de NPO Radio 1 Speciaal van woensdag 14 oktober werden de ontwikkelingen en gevolgen van het coronavirus besproken. Niet alle bevolkingsgroepen worden even hard geraakt door het coronavirus, bleek uit onderzoek van het CBS en het Amsterdam UMC. Mensen uit lagere sociaaleconomische klassen blijken 60 procent meer kans te hebben om te overlijden aan de gevolgen van het coronavirus.¹ Ook in andere landen zoals België² en Spanje³ zijn vergelijkbare gevolgen van het coronavirus te zien. Naast het blootleggen van de grote sociale ongelijkheid die in Nederland al bestond, zorgt het coronavirus voor een toenemende sociale ongelijkheid waarvan de SP-fractie wil dat het college van B&W meer doet om deze te bestrijden.

Als voornaamste oorzaken dat mensen uit lagere sociaaleconomische klassen een hogere kans hebben om te overlijden aan de gevolgen van het coronavirus, noemt het onderzoek van het CBS en Amsterdam UMC:

1. Een algemeen kwetsbaardere gezondheid: Mensen kampen vaker met chronische ziekten zoals diabetes, overgewicht en luchtwegproblemen zoals COPD en astma. Hierdoor hebben mensen ook een verminderd immuunsysteem.
2. Veel minder mogelijkheden hebben om thuis te werken: Mensen hebben vaker werk buiten huis en werken vaker in verzorgende beroepen. Denk hierbij aan alle cruciale beroepen (en de horeca), distributie, productie en retail- en detailhandel. Hierdoor komen zij veel meer in contact met andere mensen waardoor zij meer kans hebben om met het virus in aanraking te komen.
3. Vaker in slechtere woonomstandigheden leven: Mensen leven in kleinere huizen en dichter op elkaar waardoor afstand houden tot elkaar moeilijker is.

Afgelopen zaterdag berichtte de Volkskrant over de resultaten van onderzoekers van de Erasmus School of Economics. Aan de hand van CBS-gegevens onderzochten zij de ongelijkheid en kansen(on)gelijkheid in Nederland.⁴ Als negatiefste voorbeeld voor de kansen(on)gelijk werd onze Groningse wijk De Hoogte genoemd. Na Harlingen, Midden-Groningen, Enschede, Veendam, Heerlen, Oldambt en Appingedam, kwam Groningen als 8ste meest kansarme gemeente van Nederland uit het onderzoek naar voren.

¹ <https://www.nporadio1.nl/npo-radio-1-special/onderwerpen/66322-2020-10-14-mensen-met-lagere-inkomens-lopen-grotere-kans-om-te-overlijden-aan-corona>

² <https://www.demorgen.be/nieuws/70-procent-meer-doden-bij-kansarmen-oversterfte-door-covid-19-treft-vooral-mensen-onderaan-sociale-ladder~badd0425/>

³ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2352066-gejuich-en-geschreeuw-voor-een-betere-gezondheidszorg-in-zuid-madrid.html>

⁴ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/bepaalt-waar-je-bent-geboren-echt-je-kansen-in-het-leven~bc55f410/>

Ook als het om mensen die in armoede leven en werkende armen gaat, staat de gemeente Groningen al jaren bovenaan in de lijst met veel armoede en werkende armen.⁵ Daarbij is het risico op armoede, het aandeel mensen met een langdurig laag inkomen en de toename van mensen met een langdurig laag inkomen de gemeente Groningen van de Groninger gemeenten het hoogst⁶ en staat de gemeente Groningen ook landelijk boven in deze lijsten.

Vandaag berichtte de NOS dat voedselbanken in de problemen komen doordat het aanbod van voedsel afneemt en het aantal mensen dat een beroep op de voedselbank doet toeneemt. In Groningen is het aanbod van voedsel met twee derde afgenomen en uit navraag blijkt dat het aantal mensen dat beroep doet op de voedselbank wel (licht) is toegenomen. De voorzitter van Voedselbank Nederland bereidt zich voor op een groei van 50 procent vanwege de coronacrisis. "Als we aan de ene kant structureel minder eten aangeleverd krijgen en aan de andere kant wel meer cliënten, dan komen we echt in een spagaat," zegt Pien de Ruig van Voedselbank Nederland.⁷

Tot slot spreekt de SP-afdeling Groningen in veel buurten en wijken mensen die leven in slechte woonomstandigheden. Achterstallig onderhoud van, gebrek aan isolatie en investeringen in woningen veroorzaakt problemen als vocht, tocht, schimmel en kou. Daardoor worden mensen en kinderen letterlijk ziek van hun woningen. Dit zorgt voor een kwetsbaardere algemene gezondheid en kan leiden tot een verminderd immuunsysteem hebben.

De SP-fractie is van mening dat de prioriteit van het college van B&W te weinig bij het oplossen van bovenstaande problemen ligt. Daarom vindt de SP dat het college van B&W veel meer moet investeren in het bestrijden van de armoedeproblematiek en het verbeteren van woon- en leefomstandigheden van mensen in onze (volks)wijken en dorpen. Dit is volgens de SP überhaupt nodig, maar het wederom oplaaiende coronavirus en de gevolgen die dit heeft voor mensen uit lagere sociaaleconomische klassen maakt dat dit meer nodig is dan ooit.

Over bovenstaande ontwikkelingen heeft de SP de volgende vragen aan het college van B&W:

1. Is het college van B&W op de hoogte van de uitkomsten van het onderzoek van het CBS en het Amsterdam UMC? Zo ja, hoe duidt zij de uitkomsten en welke conclusies trekt zij hieruit voor de Groningse situatie?
2. Is het college van B&W met de SP van mening dat de overheid zich moet inspinnen om het aantal besmettingen, ziekenhuisopnames en doden als gevolg van het coronavirus zo laag als mogelijk te houden? Is het college van B&W met de SP van mening dat ongelijkheid in overlevingskansen door het coronavirus als gevolg van sociaaleconomische klasse bestreden moet worden? Zo ja, wat doet het college van B&W hieraan? Zo niet, waarom niet?
3. Is het college van B&W op de hoogte van de berichten van de Voedselbank Nederland en kent zij de ontwikkelingen bij de Voedselbank Groningen? Zo ja, maakt het college van B&W zich net als de SP grote zorgen over deze ontwikkelingen en wat gaat zij eraan doen om dit te veranderen? Zo niet, waarom niet?
4. Is het college van B&W met de SP van mening dat het armoedebeleid van de gemeente Groningen ernstig tekort schiet in de aanpak van kansen(on)gelijkheid als gevolg van sociaaleconomische klasse? Zo ja, wat gaat zij hieraan doen? Zo niet, waarom niet?

⁵ <https://www.dvhn.nl/groningen/Groningen-telt-de-meeste-arme-gemeenten-van-Nederland-24778872.html>

⁶ [https://sociaalplanbureau Groningen.nl/armoede/lage-inkomens/#:~:text=In%202018%20lag%20deze%20grens,%E2%82%AC%202.000%20\(CBS%202019\).](https://sociaalplanbureau Groningen.nl/armoede/lage-inkomens/#:~:text=In%202018%20lag%20deze%20grens,%E2%82%AC%202.000%20(CBS%202019).)

⁷ <https://nos.nl/artikel/2352940-voedselbanken-zitten-met-lege-schappen-door-minder-voedseldonaties.html>

5. Is het college van B&W met de SP van mening dat de tweede golf van het coronavirus betekent dat de aanpak van armoedeproblematiek en de toenemende sociale ongelijkheid door het college van B&W geïntensiveerd en fors uitgebreid moet worden (financieel; zowel incidenteel als structureel)? Zo ja, hoe en wanneer gaat het college van B&W dit doen? Zo niet, waarom niet?
6. Is het college van B&W met de SP van mening dat de concept gemeentebegroting 2021, door de actualiteit van de toename van het aantal coronabesmettingen en de realiteit van de tweede golf van het coronavirus, herzien moet worden? Zo ja, hoe kijkt het college van B&W hier tegenaan, op welke specifieke punten zou dat moeten gebeuren en is het college van B&W bereid hier zelf voorafgaand aan de behandeling in de raad voorstellen voor te doen? Zo niet, waarom niet?

De SP-fractie vindt de uitkomsten van het onderzoek door het CBS en het Amsterdam UMC van grote waarde. Daarom zou de SP-fractie graag zien dat de gemeente, in samenwerking met het CBS, de RUG en het UMCG (en eventueel met behulp van het Amsterdam UMC) een vergelijkbaar onderzoek zou doen voor de Groninger situatie.

7. Is het college bereid om het initiatief tot een dergelijk onderzoek te nemen? Zo ja, op welke manier? Zo niet, waarom niet?

Tot slot verzoeken wij het college van B&W deze vragen sneller dan gebruikelijk te beantwoorden. Wij verzoeken het college van B&W om deze vragen binnen 14 dagen te beantwoorden zodat de beantwoording voor het bespreken van het armoedebeleid 2021 en de begroting 2021 kan meegenomen worden.

Jimmy Dijk
SP